Anul al 62-lea
6 PAGINI

EXEMPLARUL 30 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 123. — Sâmbătă 2 Iunie 1945
6 PAGINI

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 1800 pe 3 luni
Lei 3700 pe 6 luni
CAPITALA
Lei 2100 pe 3 luni
Lei 4100 pe 6 luni
AUTORITĂŢI
60% în plus

UNIVERSUL

ABONAMENTE
UNIV. COPIILOR
1800 lei pe 6 luni
ZIARUL ŞTIINŢELOR
1200 lei pe 6 luni
UNIVERSUL LITERAR
1800 lei pe 6 luni
VESELIA 1400 lei pe 6 luni
TRUP ŞI SUFLET
900 lei pe 6 luni

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE DIRECŢIE

TRANZIŢIA LA ECONOMIA DE PACE

Efortul impus economiilor naţionale de necesităţile celui de-al doilea război mondial a depăşit toate precedentele cunoscute până acum, iar susţinerea lui a reclamat un vast proces de transformare şi de adaptare a mai tuturor mijloacelor de producţie în vederea realizării scopurilor de război. De aceea, acum când ostilităţile pe frontul european au încetat, iar cele din Extremul Orient se apropie de acelaşi desnodământ fatal turburătorilor păcii, desvoltarea în sens invers a procesului economic, prin tranziţia dela producţia de război la producţia de pace constitue azi preocuparea de căpetenie a guvernelor tuturor statelor beligerante.

Pe lângă nevoile de refacere a oraşelor şi regiunilor devastate de război, pe lângă refacerea mijloacelor de comunicaţie, a instalaţiilor portuare, a utilajului industrial şi agricol, trebue să se aibă în vedere şi îndreptăţirea populaţiei civile de-a aspira la un standard de viaţă îmbunătăţit, după toate privaţiunile şi suferinţele la care a fost supusă în cursul războiului. Deci, toate eforturile trebuesc depuse pentru a se facilita şi grăbi refacerea potenţialului producţiei de pace, atât prin repunerea în funcţie a întreprinderilor distruse sau avariate, cât şi prin readaptarea celor existente în vederea satisfacerii nevoilor civile.

Problema din urmă — aceea a punerii producţiei de război în serviciul nevoilor populaţiei civile — se ridică mai insistent în ţările dotate cu o puternică armătură industrială şi care în cursul războiului a primit desvoltări considerabile. Statele Unite ale Americii au purces încă de pe acum la reducerea producţiei în serie a vaselor de război în şantierele lor navale în favoarea vaselor comerciale şi de pasageri; fabricarea tancurilor şi a tunurilor grele a fost deasemeni comprimată. Pe de altă parte, companiile de transporturi aeriene au pus mai de mult în studiu noui tipuri de avioane de transport pentru nevoile de pace iar comenzile de bombardiere au fost simţitor reduse.

In Rusia Sovietică se depun deasemeni sforţări uriaşe atât pentru refacerea industriilor din regiunile devastate de armatele hitleriste, cât şi pentru reluarea producţiei de pace. Astfel, o telegramă Rador anunţa deunăzi că întreprinderile de industrie uşoară din Ucraina au fost în mare parte restabilite şi un mare număr de fabrici, în deosebi de încălţăminte, de îmbrăcăminte şi articole de tricotaj pentru nevoile populaţiei civile, cum şi fabricile de pălării din Kiev şi Lwow şi-au mărit producţia, care, la încălţăminte se va ridica anul acesta la 1.800.000 perechi, în timp ce articolele de îmbrăcăminte însumează până acum o valoare de 90 milioane ruble.

Avem satisfacţia de a înregistra şi la noi câteva începuturi caracteristice în această privinţă: după ştiri apărute deunăzi în „Finanţe şi Industrie", uzinele „Voina" din Braşov au înfiinţat o secţie pentru fabricarea de maşini-semănătoare, tip secerătoare-treerătoare şi se proectează extinderea acestei activităţi şi specializarea în ce priveşte fabricarea pieselor de precizie necesare maşinilor agricole.

La uzinele „Metrom", tot din Braşov, se amenajează instalaţiile necesare fabricării articolelor de menaj, a căror lipsă se resimte azi pe piaţă, primindu-se comenzi chiar şi din ţările vecine.

Pentru această perioadă de tranziţie se pun însă o serie de probleme deosebit de delicate.

Adaptarea armăturii industriale la tehnica producţiei de război a necesitat, firesc, imense investiţii de capitaluri care se cer amortizate, precum a necesitat angajarea unor masse considerabile de lucrători, pe care producţia de pace numai în parte le poate folosi. Mai mult încă: transformarea utilajului industrial în vederea producţiei civile reclamă noui şi însemnate cheltueli. Cum şi cine va procura fondurile necesare? Iată, deci, din capul locului o serie de probleme imediate pe care le ridică tranziţia dela economia de război la cea de pace: una de ordin economic-financiar, în legătură cu asigurarea continuităţii activităţilor în întreprinderi, alta de ordin social, în legătură cu soarta braţelor rămase disponibile în economia de pace.

Statul e obligat să participe la rezolvarea ambelor probleme, întrucât pe el trebue să-l intereseze în măsură egală atât soarta întreprinderilor, cât şi soarta muncitorilor care, fatal, este legată de cea dintâi. Investiţiile de război ale întreprinderilor au fost, în definitiv, impuse de stat, care a contractat astfel un angajament faţă de acestea. Şi tot statul trebue să le acorde creditele, degrevările şi toate înlesnirile necesare în vederea funcţionării lor pentru nevoile civile. In chipul acesta, producţia, de pace va putea absorbi un mult mai mare număr de braţe, astfel că însăşi problema braţelor ameninţate să rămână neocupate îşi va găsi, automat, pe calea aceasta, soluţionarea ei în foarte mare măsură.

In mic, firesc, problemele acestea se pun şi la noi cu aceleaşi premize şi cu acelaşi corolar: ajutorarea întreprinderilor de a trece fără sdruncin perioada de tranziţie dela producţia de război la cea de pace şi grija asigurării plasamentului pentru muncitorii ce vor rămânea disponibili în urma acestui proces.

IN AJUTORUL COPIILOR

Suferinţele, lipsurile, toată tragedia pricinuită de războiul provocat de hitlerişti, sunt resimţite mai ales în lumea celor mici, de copiii nevinovaţi, neîmbrăcaţi, nehrăniţi suficient, fără adăpost, din regiunile bântuite de prăpăd, cum sunt în deosebi cele din Moldova şi Ardeal.

Pentru a veni în ajutorul acestor plăpânde odrasle, „Apărarea patriotică", „Tineretul progresist" şi „Uniunea femeilor antifasciste", întreprind o acţiune de sprijinire a copilului şi adresează tuturor inimilor un apel călduros să contribue la pregătirea căminelor în care copiii să găsească adăpost şi hrană, să găsească însănătoşirea fizică şi ajutorul moral care să le redea bucuriile vieţii.

Haine, încălţăminte, jucării cari prisosesc copiilor din familiile mai înstărite, pot împlini multe din lipsurile celor ce suferă. Alimente, medicamente, daruri în bani, contribuţie la cămile organizate pentru confecţionarea îmbrăcămintei pentru copiii săraci, ori orfani, oricare ar fi calea pentru sprijinirea operei de ajutorare, ea este bine venită şi înseamnă un elocvent act de solidaritate şi de înţelegere umană.

GUVERNUL ROMÂN
FELICITĂ PE PREŞEDINTELE BENEŞ

Telegrama d-lui prim-ministru dr. Petru Groza către preşedintele de consiliu al Cehoslovaciei

D. Petru Groza, Preşedintele Consiliului de Miniştri a trimis următoarea telegramă d-lui Zdenek Fierlinger, Preşedintele consiliului de miniştri Cehoslovac:

EXCELENŢEI SALE ZDENEK FIERLINGER

Preşedinte al Consiliului de Miniştri Praga

In ziua când poporul cehoslovac aniversează pe Marele său Preşedinte, pe creatorul statului cehoslovac şi pe luptătorul vajnic pentru cauza democraţiei, Vă rog să transmiteţi Excelenţei sale d-lui preşedinte Eduard Beneş călduroase urări de sănătate şi fericire.

Poporul Român a avut totdeauna în ilustra persoană a preşedintelui d-voastre un prieten devotat şi sincer, iar în anii de apăsare şi suferinţă când ţările noastre au fost vremelnic încălcate de inamicii comuni, Excelenţa Sa d Eduard Beneş a fost singurul ambasador şi susţinător al României pe lângă marile puteri aliate.

Poporul nostru nu va uita niciodată aceste servicii după cum neuitată va rămâne în paginele istoriei noastre onoarea care i-a revenit armatei române de a lupta, alături de glorioasa Armată Roşie pentru desrobirea Patriei celoslovace.

Animat de aceleaşi sentimente statornice care au cimentat prietenia dintre popoarele noastre şi au condus în trecut lupta comună de emancipare naţională, ţara întreagă strigă azi odată cu mine.

Trăiască Preşedintele Eduard Beneş!
Trăiască prietenia româno-cehoslovacă!

PETRU GROZA
Preşedinte al consiliului de miniştri.
Bucureşti.

RĂSPUNSUL D-LUI ZDENEK FIERLINGER

D. Zdenek Fierlinger, preşedintele guvernului cehoslovac, a trimis următoarea telegramă de mulţumire d-lui prim ministru, dr. Petru Groza:

Excelenţei Sale Petre Groza
Preşedinte de Consiliu
Bucureşti

Praga. — *Rog pe Excelenţa Voastră de a primi mulţumirile mele cele mai sincere pentru delicata atenţiune de a fi trimis urări de ziua aniversării Dom-nului Preşedinte al Republicei Cehoslovace Dr. Eduard Beneş, ziua când întregul nostru popor a avut prilejul pentru prima oară după atâţia ani de opresiune, să-i dovedească devotamentul său.*

Sunt convins că vom reuşi nu numai a păstra prietenia tradiţională româno-cehoslovacă, dar a o şi întări.

Zdenek Fierlinger, Preşedinte de Consiliu.

GUVERNUL BRITANIC A INTERVENIT
PENTRU APLANAREA CONFLICTULUI DIN LEVANT

Comandantul suprem din Orientul mijlociu a primit ordinul să împiedice alte vărsări de sânge

Londra, 31 (Rador). — **D. Eden, ministrul de afaceri străine al Angliei, a anunţat că „avându-se în vedere situaţia foarte serioasă din Siria", guvernul britanic a ajuns la concluzia că nu mai poate sta impasibil.**

Primul ministru a făcut cunoscut generalului De Gaulle că guvernul britanic a dat ordine, cu adânc regret, comandantului suprem din Orientul Mijlociu să intervină, pentru a împiedeca alte vărsări de sânge.

Mesajul d-lui Churchill trimis generalului De Gaulle cere acestuia să ordone imediat trupelor franceze să înceteze focul şi să se retragă în barăcile lor, pentru a nu da naştere unor ciocniri între forţele britanice şi franceze.

Textul declaraţiei d-lui Eden este următorul:

„Trebue să informez Camera asupra situaţiei foarte serioase care s'a creiat în Siria, unde se dau lupte între sirieni şi trupele franceze, după cum am promis Camerei că voi da informaţii complete asupra oricărei hotăriri a guvernului Majestăţii Sale, în legătură cu această problemă.

Situaţia s'a înrăutăţit şi mai mult din noaptea trecută. Ministrul nostru din Damasc anunţă că toată noaptea a continuat foc puternic de arme şi bombardament şi că două mari incendii s'au declarat în centrul oraşului, la circa 2 km unul de altul, care se întind toi mai mult.

Toate comunicaţiile telefonice între Damasc, coasta Mării şi noi sunt întrerupte, astfel că suntem acum în contact cu ministrul britanic numai prin telegrafie fără fir.

Fusese aranjat un armistiţiu eri seară cu autorităţile militare franceze, iar coloniile civile britanică şi americană fuseseră evacuate din Damasc.

După aceea, centrul oraşului a fost supus unui foarte puternic şi foarte concentrat bombardament de artilerie. A fost deasemeni bombardat din aer. (Strigăte de „ruşine").

Guvernatorul din Hama a cerut un armistiţiu pentru a putea fi evacuaţi numeroşii morţi şi răniţi.

Lupta s'a întins şi în alte părţi din Siria, inclusiv Muntele Druzilor, unde ofiţeri francezi au fost luaţi prizonieri.

Preşedintele şi guvernul Siriei au trimis un apel urgent guvernului Majestăţii Sale, amintindu-le că am sprijinit promisiunea de independenţă şi spunând că negocierile cu Franţa trebuesc duse în mod liber şi nu sub presiune. (Aplauze).

A fost pricinuită mare turburare în tot Orientul Mijlociu şi s'au creiat temeri puternice faţă de starea de linişte atât de necesară în această regiune, dacă nu vrem să fie stingherite liniile noastre de comunicaţii către Extremul Orient. Au fost făcute toate eforturile pentru a se ajunge la calm în ambele tabere şi cred că orice efort în acelaş sens nu ar fi avut vreun alt efect.

Având în vedere toate acestea, guvernul Majestăţii Sale a ajuns la concluzia că nu mai poate sta departe (aplauze) şi primul ministru a trimis următorul mesaj generalului De Gaulle, în cursul zilei de astăzi: „In faţa gravei situaţii, care s'a creiat între trupele dvs. şi statele din Levant, precum şi în faţa luptei care s'a deslănţuit, am ordonat, cu adânc regret, comandantului suprem din Orientul Mijlociu să intervină pentru a împiedeca orice altă vărsare de sânge, aceasta în interesul securităţii întregului Orient Mijlociu, unde se găsesc comunicaţii vitale pentru războiul împotriva Japoniei.

Pentru a se evita ciocniri între forţele britanice şi franceze, vă cer să ordonaţi imediat trupelor franceze de a înceta focul şi de a se retrage în barăcile lor.

Când focul va înceta şi ordinea va fi restaurată, vom fi pregătiţi să începem discuţii tripartite aici la Londra asupra acestui subiect".

Sunt sigur că toată Camera Comunelor va deplânge, alături de mine, aceste evenimente şi va accepta speranţa mea că, odată ce ordinea va fi restabilită, vom putea reîncepe iniţiativa diplomatică, de care am vorbit seara trecută şi vom ajunge la o soluţie paşnică, prin care se va da satisfacţie părţilor respective.

Am făcut deasemeni aranjamente prin care guvernele sirian şi libanez vor fi asociate la aceste discuţii".

Suntem în strânsă legătură cu toate guvernele interesate, inclusiv guvernul Statelor Unite.

Nu aş vrea să spun mai mult asupra aranjamentelor diplomatice care s'au făcut".

D. Attlee a luat apoi cuvântul, spunând că este de acord cu măsura luată de guvern, dar a adăogaa că trupele britanice, după terminarea conflictului, trebuesc şi d-lui Attlee pentru ceeace a spus. ele retrase din Siria.

D. Eden a răspuns: „Mulţumesc Sunt cu totul de acord cu d-sa. Dorinţa noastră a fost să punem sfârşit acestei chestiuni tulburătoare şi să mă bucur că d-sa a subliniat dorinţa noastră de a retrage trupele în clipa când problema va fi soluţionată".

D. Gallacher, deputat comunist, şi-a exprimat speranţa că negocierile vor avea loc cât de curând şi a continuat: „Referindu-mă la scrisoarea primului ministru, trebue să mărturisim, că este teribil, gândindu-ne că forţele britanice ar putea intra în conflict cu forţele franceze".

D. Eden a răspuns: „Camera îşi dă seama de imensitatea îngrijorării noastre, căutând să împiedecăm această situaţie. Nu am acţionat până când responsabilitatea noastră ne împunea să acţionăm sau să asistăm, sau să stăm impasibili, acoperindu-ne de ruşine. Nimeni nu a fost mai îngrijorat ca mine, căutând să menţinem bunele noastre relaţii cu aliata noastră Franţa. Dacă prietenii noştri francezi vor face aşa cum le-am cerut şi ostilităţile vor înceta, ei vor fi salutaţi de toată Londra şi noi vom face tot ce ne este cu putinţă pentru a asigura acestor conversaţii un succes".

★

Londra, 31 (Rador). **In Camera Lorzilor, lordul Woolton a făcut o declaraţie asemănătoare cu cea făcută de d. Eden în Camera Comunelor.**

Reprezentanţii laburişti au asigurat guvernul de tot sprijinul lor în restaurarea situaţiei din Levant.

NOTA ADRESATĂ DE STATELE UNITE GUVERNULUI FRANCEZ

Washington, 31 (Rador). — **D. Grew, secretarul adjunct al departamentului de stat, a dat publicităţii următoarea notă ce a fost trimisă guvernului francez de către guvernul nordamerican, în ziua de 28 Mai:**

„S'a creiat impresia în Statele Unite şi în alte părţi că reprezentanţii francezi au folosit ameninţarea cu forţa spre a obţine dela Siria şi Liban concesiuni de natură politică, culturală şi militară.

Guvernul Statelor Unite, în spiritul cel mai amical, îndeamnă stăruitor guvernul Franţei să-şi revizuiască cu toată grija politica faţă de Siria şi Liban cu scopul de a găsi un mijloc prin care să se arate acestor ţări şi lumii întregi că în felul cum se comportă cu statele din Levant, Franţa înţelege să se trateze ca membri deplin suverani şi independenţi ai familiei naţiunilor".

Nota arată mai departe că „guvernul Statelor Unite este viu preocupat de recentele desvoltări din Siria şi Liban".

„Este important ca în momentul când este pe punctul de a fi creiată organizaţia de securitate internaţională la San Francisco, pentru a se stabili încredere în eficacitatea ei viitoare, toate naţiunile, atât cele mari cât şi cele mici, să se abţină dela orice act ce ar putea trezi bănuiala — oricât de nejustificată ar fi ea — că un membru al viitoarei organizaţii ar urmări o politică ce nu este în conformitate cu spiritul şi principiile pe cari această organizaţie este chemată să le apere".

Nota subliniază că Franţa şi Statele Unite „au o deosebită răspundere în ce priveşte vitalitatea şi influenţa tradiţiei democratice, măsura în care aceste tradiţii vor continua să influenţeze cursul istoriei, depinzând de modul în care marile naţiuni sunt exponentele ei, folosesc situaţia şi forţa lor şi se arată dispuse să coopereze una cu alta".

★

Washington, 31 (Rador). — **D. James Grew, secretarul adjunct al departamentului de stat, a declarat Joi ziariştilor:**

„Echipamentul militar transmis de acest guvern guvernului francez, în baza legii împrumutului şi închirierii, a fost livrat în conformitate cu termenii acordului după care acest echipament urma să fie folosit pentru apărarea Franţei împotriva Axei în acest război şi guvernul nordamerican nu înţelege să procure echipament militar pentru vreun alt scop.

Guvernul nordamerican nu a livrat nici un material pentru a fi folosit în Siria".

LA ULTIMA ORĂ:

GUVERNUL FRANCEZ A SATISFĂCUT DORINŢELE ENGLEZE

FELICITĂRILE ARMATEI ROMÂNE
PENTRU MAREŞALUL MALINOVSKI ŞI PENTRU GENERALUL-COLONEL SUSAIKOV

D. General C. Vasiliu Răşcanu, ministrul de Război a trimis D-lui Mareşal Malinowsky o telegramă de felicitare:

Excelenţei Sale

Domnului Mareşal Malinowsky

Comandantul Frontului II Ucrainean

Pentru înalta distincţiune, pe care Prezidiul Sovietului Suprem al Uniunei Sovietice, a acordat-o recent Excelenţei Voastre ca semn bine meritat al contribuţiei personale, în obţinerea victoriei şi zdrobirea hitlerismului:

In numele întregei Armate române, vă transmit cele mai calde felicitări, asigurându-vă că oştirea noastră, pe care aţi preţuit-o de atâtea ori în operaţiunile contra germanilor făcând să răsune în cinstea ei, tunurile anunţătoare de victorii dela Moscova, îşi va reaminti întotdeauna cu drag de gloriosul comandant al Frontului II Ucrainean, sub a cărui înţeleaptă şi bravă conducere, trupele române au mers din victorie în victorie, alături de puternica Armată Roşie, până la sdrobirea definitivă a hitlerismului.

Legătura şi frăţia de arme sovieto-română, călite sub focul inamic, adâncesc tot mai mult prietenia cu marele popor sovietic în lumina noilor idei de dreptate, înfrăţire şi democraţie.

Asigur pe Excelenţa Voastră de toată loialitatea sentimentelor noastre.

Ministru de Război
General de C. De A.
VASILIU RĂŞCANU

★

D. general C. Vasiliu Răşcanu, ministrul de război a trimis domnului general colonel Susaikov, următoarea telegramă de felicitare:

Excelenţei Sale
D-lui G-ral Colonel de Tancuri SUSAIKOV
Locţiitorul Preşedintelui Comisiei Aliate de Control în România.

Pentru înalta distincţiune, pe care Prezidiul Sovietului Suprem al Uniunei Sovietice, a acordat-o recent Excelenţei Voastre, pentru excepţionalele fapte de arme ale Domniei Voastre în războiul de distrugerea hitlerismului şi obţinerea victoriei;

In numele întregei Armate vă transmit cele mai calde felicitări, asigurându-vă că sentimentele de prietenie, cimentate pe câmpul de luptă între ostaşul român şi cel sovietic, se vor adânci tot mai mult iar porporul nostru nu va uita niciodată că trupele române au avut cinstea de a participa sub ordinele d-lui Mareşal Malinovski la obţinerea victoriei finale, alături de glorioasele armate sovietice.

Ministru de Războiu,
General de C. de A.
C. VASILIU RĂŞCANU

INALTA CURTE DE CASAŢIE A RESPINS RECURSURILE

Eri, Secţiunile Unite ale Inaltei Curţi de Casaţie au judecat recursurile declarate pe motiv de neconstituţionalitate de criminalii de război condamnaţi de către Tribunalul Poporului în primul lot.

Sub preşedinţia d-lui prim preşedinte al Inaltei Curţi OCONEL CIREŞ, Curtea s'a complectat cu numărul legal de 32 consilieri.

In cursul dimineţii şedinţa s'a ocupat cu desvoltarea motivelor de recurs. După amiază, la reluarea desbaterilor, a luat cuvântul d. procuror general, Mircea Possa, care a demonstrat netemeinicia motivelor de recurs.

După patru ore de desbatere Curtea s'a pronunţat respingând recursurile.

TRIBUNALUL POPORULUI
A INCEPUT AUDIEREA MARTORILOR

ŞEDINŢA DE MIERCURI DUPĂ AMIAZĂ

Şedinţa se deschide la orele 18,30.

Este audiat acuzatul: Popescu-Prundeni.

PREŞEDINTELE: Câtă vreme aţi exercitat profesiunea de ziarist şi când aţi început-o?

POPESCU-PRUNDENI: Am intrat la ziarul „Tara Noastră", după ce am terminat universitatea, în 1932. Am rămas la acest ziar până la dispariţia lui. Cu câteva luni de zile înainte, în 1937, intrasem şi la ziarul „Porunca Vremii", unde am rămas cu o întrerupere de 3 luni, — până la 23 August 1944 şi unde am îndeplinit funcţiunile de secretar de redacţie, redactor politic şi prim redactor.

PREŞEDINTELE: Articolele publicate în „Porunca Vremii", de care sunteţi acuzat, au fost scrise de Dvs.?

POPESCU-PRUNDENI: Eu le-am scris.

PREŞEDINTELE: Este exact că pe plan intern aţi servit „Garda de Fier", iar pe plan extern aţi susţinut politica ţărilor Axei?

POPESCU-PRUNDENI: Este adevărat că în politica internă am susţinut cu scrisul meu orice grupare sau om care se mişcau pe linia de dreapta.

In politica externă am comentat favorabil politica de apropiere a României faţă de ţările Axei.

PREŞEDINTELE: Este adevărat că în calitate de gazetar aţi găsit argumente cari să justifice şi să scuze în faţa opiniei publice crima comisă prin Dictatul dela Viena?

POPESCU-PRUNDENI: Nu pot să spun că nu este adevărat.

Este adevărat că am scris un articol **„Explicaţiile d-lui Mihail Manoilescu"**, în care arătam dece a trebuit să acceptăm Dictatul dela Viena.

PREŞEDINTELE: Este exact că printr'un articol scris împotriva lui Nicolae Iorga, aţi incitat la crimă, în preajma asasinatelor dela Jilava?

POPESCU-PRUNDENI: Domnule Preşedinte, este adevărat că am scris un articol împotriva profesorului Nicolae Iorga.

Articolul era un pamflet „stropit cu destulă ironie".

Este drept că o anumită lume se poate emoţiona de vigoarea stilului meu.

Dar excitaţia produsă de un articol poate să ţină o zi, două, trei, nu timp prea îndelungat.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că o temă din articolele Dvs. este cea anti-democrată?

POPESCU-PRUNDENI: Da.

AC. PUBLIC ION ION: Domnule Preşedinte, vă rog să întrebaţi pe acuzat dacă a avut vreun conflict cu gazeta „Neamul Românesc".

POPESCU-PRUNDENI: In ultimii ani ziarul „Neamul Românesc" — şi uneori chiar sub semnătura lui Nicolae Iorga — s'a ocupat de „Porunca Vremii" destul de frecvent, s'a ocupat de scrisul nostru şi chiar de al meu.

AC. PUBLIC ION ION: Ce legături a avut acuzatul cu colonelul german Hermann Ridgen?

PRUNDENI: Nu l-am cunoscut şi n'am vorbit niciodată cu el.

AC. PUBLIC ION ION: Dar Consilierul de presă Welkisch?

PRUNDENI: Cu consilierul de presă Welkisch mă vedeam adesea la recepţii şi festivităţi oficiale date de Ministerul Propagandei, de Ministerul de Externe sau de Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

AC. PUBLIC ION ION: Am întrebat pe acuzat dacă a avut legături personale cu consilierul Welkisch, iar nu despre întâlniri de recepţii.

PRUNDENI: Da. Am avut legături personale.

AC. PUBLIC ION ION: Recunoaşte acuzatul că a cerut aprobare pentru scoaterea unui săptămânal sub numele „Huliganii"?

PRUNDENI: Am cerut o asemenea aprobare; aceasta se întâmpla în 1935 sau 1936.

AC. PUBLIC ION ION: De unde avea bani acuzatul pentru asigurarea apariţiei acestui săptămânal?

PRUNDENI: In momentul când am făcut această cerere, de care de abia vag îmi aduc aminte — probabil că am făcut-o, cred că nu aveam nici un ban, cum n'am avut nici mai târziu când am vrut să fac o gazetă (?).

INTEROGAREA LUI AL. HODOŞ

PREŞEDINTELE: Acuzatul următor: Alexandru Hodoş.

Câtă vreme aţi exercitat profesiunea de ziarist şi la care ziare?

AL. HODOŞ: In 1922 am fost redactorul revistei „Tara noastră", scoasă de Octavian Goga la Cluj, care mai târziu a fost transformată în cotidian, în 1932 la Bucureşti.

Colaborarea mea a fost întâi, ca prim redactor, după retragerea directorului Eugen Goga, luând eu direcţia ziarului până pe la sfârşitul lui 1936.

Am mai fost în 1939 pentru două luni director al ziarului „Frontul" o încercare care n'a izbutit. Apoi din nou o lungă pauză, până în Iulie 1941, când am colaborat la „Curentul", colaborare care a încetat în Octombrie. Am mai fost apoi o lună de zile la ziarul „Capitala" în toamna lui 1943, după care am încetat cu desăvârşire activitatea de gazetar.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi ca aparţinându-vă articolele semnate de Dvs.?

ALEXANDRU HODOŞ: Da.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că prin articolele dvs. aţi preconizat întronarea regimului totalitar în România?

HODOŞ: Am examinat şi această problemă şi se află la dosar un articol publicat de mine în 1939, în ziarul „Frontul" — citat în defavoarea mea, — în care spuneam că cumpăna vremii se înclină spre Statele totalitare.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că în 1934 aţi fost trimis oficial de Goga la Congresul Naţional-Socialist dela Nuerenberg?

HODOŞ: Nu am fost trimis de Octavian Goga în calitate oficială, pentrucă noi eram partid în opoziţie şi nici nu reprezentam partidul la acest Congres, ci „numai" ziarul „Ţara Noastră".

Octavian Goga vroia să se „lămurească" asupra mişcării Naţional-Socialiste şi asupra proporţiilor ei. Au fost şi ziarişti francezi.

PREŞEDINTELE: Ştiţi care este astăzi soarta ziariştilor francezi cari au participat acolo?

HODOŞ: Nu.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că aţi căutat să convingeţi prin articolele dvs. că Naţional-Socialismul, nu este un pericol pentru România, nici prin antisemitismul său, nici prin tendinţele sale revizioniste pentru graniţele României?

HODOŞ: Articolul menţionat în actul de acuzare a fost scris atunci, când Germania făcuse declaraţia că nu urmăreşte o astfel de revizuire „decât" în legătură cu graniţele sale.

Părerea mea a fost *„greşită"*.

PREŞEDINTELE: Când aţi văzut că a fost „greşită" ce aţi făcut?

HODOŞ: tace...

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că în calitate de subsecretar de Stat în guvernul Goga aţi suprimat gazetele: *„Adevărul"*, *„Dimineaţa"* şi *„Lupta"*?

AL. HODOŞ: Ziarele acestea au fost suprimate printr'un jurnal al Consiliului de Miniştri. Răspunderea nu o am numai eu singur.

PEŞEDINTELE: Aţi fost trimis în 1942 cu Mihai Antonescu la Berlin pentru organizarea serviciului de presă şi propagandă?

AL. HODOŞ: Da.

AC. PUBLIC. ALEXANDRA SIDOROVICI: A susţinut acuzatul războiul hitlerist în această perioadă?

HODOŞ: Prin articolele pe care le-am scris personal? Nu pot să zic nu, dar n'am „considerat" acest război, ca un război hitlerist.

AC. PUBLIC SIDOROVICI: Altă întrebare:

A luat parte acuzatul la constituirea asociaţiei româno-germane din Berlin?

HODOŞ: Da, am luat parte, în calitatea mea de trimis.

AC. PUBLIC SIDOROVICI: Nu mai am nici o întrebare.

Interogatoriul lui Ilie Rădulescu

PREŞEDINTELE: Interogatorul e terminat. Urmează acuzatul ILIE RADULESCU.

Să răspundă acuzatul câtă vreme a exercitat profesiunea de ziarist şi la care ziar.

ACUZATUL ILIE RADULESCU: In Decembrie 1932, am întemeiat ziarul „Porunca Vremii", mai întâi ca publicaţiune săptămânală, pe care în Mai 1935 am transformat-o în publicaţiune zilnică, în ziar, şi am exercitat profesiunea de director al ziarului „Porunca Vremii" până la 23 August 1944.

PREŞEDINTELE: Este exact că ziarul „Porunca Vremii", în prima fază a fost pus în slujba scopurilor Gogo-Cuziste, iar în a doua fază, în slujba scopurilor Legaţiei Germane, de unde primea o subvenţie serioasă?

ILIE RADULESCU: Eu am fost membru al partidului Goga — mai întâi — şi am fost şeful culorii de Negru. In această calitate am fondat un ziar de culoare, care a fost Porunca Vremii.

PREŞEDINTELE: Este adevărat că „Porunca Vremii", încă dela înfiinţare a militat pentru apropierea de Axă, îndepărtarea de aliaţi şi discriminări rasiale, îndemnând la acte de cruzime?

ILIE RADULESCU: Este adevărat că am militat pentru apropierea de Germania.

PREŞEDINTELE: Dar discriminările rasiale?

ILIE RADULESCU: Am făcut antisemitism, antisemitismul meu însă urmărea să elimine pe evrei din România, nu să-i extermine.

PREŞEDINTELE: Este exact că în articolele ce aţi publicat aduceaţi laude deşanţate lui Hitler, spunând, după dictatul dela Viena, că el nu are nici o vină?

ILIE RADULESCU: Nu recunoaşte.

PREŞEDINTELE: Dar cum explicaţi pasajul în care susţineţi că vina nu este a lui Hitler?

ILIE RADULESCU: Nu poate explica.

PREŞEDINTELE: Este adevărat că aţi susţinut dictatura antonesciană, în epoca dintre Septembrie 1940 şi August 1944, făcând elogiile continue ale lui Ioan şi Mihai Antonescu, justificând şi susţinând toate afirmaţiile acestora?

ILIE RADULESCU: Am susţinut cu toată căldura regimul Antonescu...

PRESEDINTELE: Recunoaşteţi că în 1941, înainte de agresiunea germană împotriva Rusiei Sovietice, aţi întreţinut campania antidemocratică şi aţi rămas principalul ei susţinător?

ILIE RADULESCU: N'am fost un antidemocrat.. (murmure în sală, voci: ruşine, lasul l..).

PREŞEDINTELE: Este adevărat că metodele folosite de dvs. au fost:

1) „Justificarea" pretenţiunilor imperialiste ale României;

2) Denaturarea evenimentelor şi falsa prezentare a situaţiei frontului?

ILIE RADULESCU: Pot să vă spun că în toate articolele mele, unde comentam situaţia militară.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că prin articolele scrise în Porunca Vremii aţi devenit autorul moral al crimelor comise în timpul regimului legionar-antonescian?

ILIE RADULESCU: Nu am „explicat" acestea..

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că gazeta a fost în mâna dvs. un instrument de şantaj, pe care l-aţi exersat cu o rară perfecţiune?"

ILIE RADULESCU: N'aveam nevoie să recurg la şantaj.

PREŞEDINTELE: Este adevărat că prin articolele dvs. aţi instigat la exterminarea cetăţenilor români şi a populaţiei civile pe temeiuri rasiale şi politice, prin munci excesive, colective şi individuale?

ILIE RADULESCU: Dacă se face aluzie „numai" la problema evreiască apoi eu am pledat tot timpul prin „eliminare". Numai execuţiile în masă dela Iaşi le-am susţinut.

PREŞEDINTELE: Aţi scris articole care constitue instigare la exterminarea cetăţenilor?

ILIE RADULESCU: N'am făcut niciun fel de instigare, din contra am pledat pentru soluţionarea „radicală" a problemei evreeşti.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că consecinţa tuturor acestor instigări au fost masacrele dela Bogdanovka Vapniarca, etc.?

ILIE RADULESCU: Toate acestea s'au întâmplat mai târziu.

AC. PUBLIC VICOL: Dacă acuzatul n'a primit bani nici dela nemţi, nici dela italieni, ar putea să ne desvăluie nouă secretul cum se pot face bani în presă?

ILIE RADULESCU: Vi-l desvălui.

AC. PUBLIC VICOL: Nu uitaţi că am să vă servesc eu un dosar întreg de şantaje şi de bani luaţi dela nemţi şi italieni.

ILIE RADULESCU: Ziarul a mers tot timpul foarte bine, graţie „abonamentelor".

AC. PUBLIC VICOL: Aş vrea să ştiu: în dificultăţi cu tipografia şi cu ziarul ai fost d-ta ameninţat să-ţi închidă redacţia, fiindcă n'aveai de unde plăti?

ILIE RADULESCU: Am fost ameninţat cu astfel de greutăţi numai în timpul lui Antonescu.

INCIDENTELE RIDICATE DE APARARE

D. PREŞEDINTE, după ce constată că interogatoriile sunt terminate, spune:

Incidentele pe care voiaţi să le ridicaţi înainte de interogatorii, le puteţi ridica acum, ca de pildă incidentul cu privire la neconstituţionalitatea decretului lege care reglementează funcţionarea Tribunalului Poporului

AVOCAT IONESCU: Fiecare dintre inculpaţi are să-şi spună incidentele care-l privesc.

PREŞEDINTELE: Incidentele comune tuturor inculpaţilor, sau mai multor inculpaţi acelea pot fi ridicate, pentru a scurta desbaterile, de către un singur domn avocat.

Vă rog să treceţi la incidentele individuale.

AVOCAT IONESCU: Asupra legăturii legii 312 cu Constituţia, îmi permit să indic textele constituţionale cari sunt atinse fără ca să dau desvoltare incidentului.

Iată care sunt articolele din Constituţie care sunt contrazise de această lege: 101, 14, 15, 16, 76, 103 şi 134. Acestea sunt articolele din Constituţie care stau în concurenţă cu decretul lege privind organizarea justiţiei populare.

Ar mai fi şi art. 25 din Constituţie.

NORMATIVELE DE PRESĂ

PREŞEDINTELE: Trecem la ascultarea martorilor acuzării.

Să vină martorul **Miron Paraschivescu.**

Mart. Miron Paraschivescu: (de 30 ani, născut la Zimnicea, domiciliat în Bucureşti B-dul Tache Ionescu 12, redactor la „România Liberă", depune jurământul).

AC. PUBLIC SIDOROVICI: Referitor la aşa zisele normative de presă.

MARTORUL: Există, însă există şi posibilitatea de derogare. In primul rând era o derogare de principiu, iar al doilea rând o derogare de stil.

AC. SIDOROVICI: Dacă semnătura adăuga o valoare articolului?

MARTORUL